

Advies 29: mogelijke uitbreiding gebruik Coronapas

Begeleidingscommissie Digitale Ondersteuning Bestrijding Covid-19

19 november 2021

Inleiding Begeleidingscommissie

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft een Begeleidingscommissie ingesteld die de Minister zal adviseren over digitale ondersteuning bij de bestrijding van Covid-19. De begeleidingscommissie brengt naast gevraagde adviezen ook ongevraagde adviezen uit.

Onderstaand advies is geschreven in de context van een mogelijke uitbreiding van de CoronaCheck app/Coronapas/QR-code (hierna: coronapas) in een 2G systeem. Nu het voornemen bestaat om het gebruik van de coronapas te intensiveren en mogelijk in te zetten als 'toegangsbewijs' voor uiteenlopende locaties wil de commissie graag wijzen op het volgende;

(1) Een groen vinkje voor een QR code in de coronapas betekent *niet* dat de persoon die binnengelaten wordt geen covid heeft: deze persoon kan desondanks besmettelijk zijn.

Volledige gevaccineerde mensen kunnen nog steeds covid krijgen en anderen besmetten. Als de coronapas als toegangsmiddel zou worden ingezet om werkplekken te heropenen dan zouden besmette personen gedurende de werkdag andere personen kunnen besmetten.

Daarbij komt dat het 'groene vinkje' van de coronapas is gebaseerd op volledige vaccinatie (of doorstane ziekte). Echter: de werking van vaccins lijkt in tijd af te nemen terwijl de Delta-variant besmettelijker is dan vorige varianten. Het groene vinkje van de coronapas is (op dit moment) statisch. Ook al is iemand 'lang' geleden gevaccineerd; het groene vinkje blijft staan. Het is bekend dat relatief veel mensen met coronapas toch op pad gaan als ze klachten hebben.

Dat is problematisch in het licht van het Kabinetvoorstel om de coronapas veel breder als toegangscriterium in te zetten. Met oog op bovenstaande is de commissie van mening dat de coronapas als *uniek toegangsmiddel voor werk en belangrijke locaties* niet het beste instrument is om de pandemie te bestrijden. De coronapas is daarentegen een uitstekend middel *te midden* van het brede spectrum van methoden om de pandemie te bestrijden, van de basismaatregelen tot vaccineren, testen en BCO - inclusief geautomatiseerd BCO in de vorm van CoronaMelder. De coronapas is een digitaal *hulpmiddel* (en is inmiddels aan een update toe) en kan niet 'solo/stand-alone' breed worden uitgerold.

Dit zou namelijk onder meer resulteren in (verder) vertrouwensverlies van een deel van de Nederlandse bevolking in digitale middelen.

(2) Belang van publieksvertrouwen in digitale middelen van de overheid

De commissie is er van overtuigd dat de overheid vanaf nu veel vaker gebruik zal maken van digitale hulpmiddelen in de bestrijding van ziektes. De CoronaMelder en de coronapas zijn buitengewoon privacy vriendelijke middelen. Toch worden de middelen door een deel van de bevolking gewantrouwd. Wetende dat er in de toekomst zich ongetwijfeld wederom onbekende situaties zullen voordoen waarbij digitale middelen nodig zijn is het zaak om heel *prudent* om te gaan met de huidige digitale middelen.

En waar mogelijk:

- niet-digitale/analoge middelen te prefereren boven tech;
- digitale drang te voorkomen.

(3) Tot slot: advies om de coronapas minder statisch te maken

Zoals gezegd is de coronapas één van de vele instrumenten om de pandemie te bestrijden, net als vaccineren, testen en BCO. Testen en BCO worden regelmatig opgeschaald of afgeschaald, en de commissie adviseert om ook de coronapas *dynamischer* te maken.

Zoals gememoreerd beschermen vaccins niet volledig tegen besmetting. Daarom is het belangrijk dat de data over vaccin effectiviteit tegen besmetting verzameld en gemonitord wordt met voldoende mate van detail en frequentie (per leeftijdscohort en per week). Als deze bescherming significant daalt onder het percentage waarmee een sneltest een daadwerkelijk positief persoon identificeert (een grove schatting daarvoor is 66%), dan wordt het effectiever om de Coronapas alleen op basis van een negatieve test uit te geven. Een dergelijk besluit zou ook genomen kunnen worden in periodes waarin heel veel (gevaccineerde) mensen besmet zijn.

Omdat deze pandemie langer gaat duren dan we allemaal willen, en de omstandigheden steeds wijzigen, suggereert de commissie te onderzoeken hoe de coronapas minder statisch gemaakt kan worden, zonder verlies aan privacy en toegankelijkheid (een werkbare analoge versie).

Concluderend adviseert de commissie om de coronapas te blijven gebruiken voor uitgaansgelegenheden maar roept op tot terughoudendheid voor een grootschalige uitrol. Omdat dit het huidige *en toekomstig* vertrouwen in digitale overheids-hulpmiddelen ter bestrijding van ziektes (of andere calamiteiten?) blijvend zou kunnen schaden. En nodigt uit om de mogelijkheden van een optimalisering van de functies van de coronapas te onderzoeken.